

Liever samen

Leerdoelen

- ✓ De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen dat mensen sociale wezens zijn
- ✓ De leerlingen ontdekken dat de behoefte aan contact per mens verschilt

Contact

Deze lesbrief is een bewerking van les 7: *Liever samen* uit WHY Basics deel 2, *Contact*. Speciaal voor de coronacrisis is deze les geactualiseerd en voorzien van instructies voor klassikaal onderwijs én les op afstand. De les is geschikt voor de brugklas van het vmbo.

5
min

Introductie

- Deel de spread van de les 'Liever samen' met de leerlingen. Ze kunnen deze zelf printen.
- Lees met elkaar de inleidende alinea.

10
min

Filosofisch gesprek (opdracht 1)

Hoe pak je een filosofisch gesprek aan?

Via de QR-code download je een stappenplan.

- Neem met de klas de 'spelregels' van een filosofisch gesprek kort door: goed naar elkaar luisteren, argumenten geven, denk open over de vraag na – je kunt eigenlijk geen verkeerde dingen denken.
- Stel dan de vraag: **Welk menselijk contact zou je missen op een onbewoond eiland?**
- Laat de leerlingen voor zichzelf een paar minuten nadenken over hun eigen antwoorden en argumenten opschrijven. Om ze op weg te helpen, kun je ook de volgende vragen stellen tijdens of voor het gesprek:

1. Hoe zou het zijn om ergens alleen te leven?
2. Hoe lang zou je dat volhouden?
3. Welke mensen zou je missen?
4. Zitten er ook prettige kanten aan alleen zijn?

Geef je les via het scherm?

- Geef de leerlingen eerst een paar minuten tijd om voor zichzelf argumenten op te schrijven bij de hoofdvraag en de subvragen.
- Deel de klas dan in in groepjes van 4 en laat ze met elkaar via Teams (Zoom, etc.) de vragen bespreken. Spreek af hoeveel tijd ze hiervoor hebben.
- Laat daarna één leerling per groepje hun gesprek samenvatten.

Liever samen

10
min

Sociaal

- Lees de tekst 'Sociaal' uit het magazine.
- Controleer of de leerlingen de tekst begrijpen.

Geef je les via het scherm?

- Laat leerlingen zelfstandig de tekst lezen, of neem hem samen door via het scherm.
- Is dit te veel tekst of merk je dat de aandacht verslapt? Je kunt ook overwegen om de tekst in te spreken en zo met de klas te delen.

Achtergrond: Behoeftte aan aanraking

Onderzoek wijst keer op keer uit dat mensen aandacht en aanraking nodig hebben. Baby's die in een kindertehuis opgroeien en nauwelijks geknuffeld worden, lopen grote ontwikkelingsachterstanden op, zowel motorisch als psychisch. Ze worden apathisch, soms ook lichamelijk ziek en kunnen hun leven lang last van houden van het gebrek aan aandacht en aanraking in hun eerste levensjaren.

10
min

Luisterverhaal, opdracht 2-3

Met het luisterverhaal oefenen de leerlingen de vaardigheid 'goed luisteren'.

- Geef vooraf de vraag mee:
Wat zeggen Maaïke en Nigel over hun contacten?
- Luister naar de verhalen van Maaïke (https://youtu.be/rOGtX_NcANA) en Nigel (<https://youtu.be/CmmdRkMw9sl>).
Open ze via de QR-codes.
- Laat de leerlingen zelfstandig **opdracht 2** en **3** maken.
- De leerlingen kunnen in tweetallen (via het scherm) bespreken hoe ze opdracht 3 hebben ingevuld.

Tekst luisterverhaal: Maaïke

Maaïke: 'Ik spreek nog vaak af met vriendinnen van de basisschool. We kletsen met elkaar over onze nieuwe school. Er zijn ook meisjes waar ik elke dag mee naar school fiets. In mijn nieuwe klas zit Tara. Zij is mijn beste vriendin. Als we bij Tara thuis afspreken, drinken we thee bij haar op de kamer. Superleuk. Verder ga ik vaak naar verjaardagen. Mijn vader komt uit een grote familie, dus is er altijd wel ergens een feestje. En natuurlijk volg ik mensen op Insta en TikTok. Ik vind het gezellig om veel contact te hebben met anderen.'

Liever samen

Tekst luisterverhaal: Nigel

Nigel: 'Ik train drie keer in de week op de atletiekbaan. In een kleine groep van jongens en meisjes die allemaal goed zijn in korte afstanden hardlopen. Wel prima mensen, maar ik let vooral op de trainer. Ik wil steeds beter worden in atletiek. In de klas ga ik met verschillende jongens om. Ik zie ze na schooltijd niet en dat vind ik wel oké. Ik zit graag op mijn kamer thuis, na een hele dag op school en sporten. Sommige klasgenoten zijn echt heel druk. Dat vind ik niet fijn. Mijn hond Zorro is mijn beste vriend. Die begrijpt altijd hoe ik me voel.'

10
min

Klassengesprek

Leid een klassengesprek over de behoefte aan contacten. Vraag de leerlingen specifiek naar hun ervaringen tijdens de **coronacrisis**:

- Heb je minder fysiek contact dan eerder? Of is dat al normaal geworden?
- Hoe vind je het om minder (lichamelijk) contact te hebben, bijvoorbeeld met je opa of oma?
- Wat mis je wel en niet?
- Hoe vind je het om online les te hebben?
Hoe is het contact dan met klasgenoten, met je leraren?
En met (sport)vrienden en familie?
- Zoek je op een ander manier contact? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Extra

Zie je een klassengesprek via het scherm niet zitten, of wil je de leerlingen graag aan het werk zetten met een creatieve verwerking? Gebruik dan deze extra (huiswerk)opdracht.

Maak een foto, tekening of collage van het 'Nieuwe Normaal'. Deze vragen helpen je op weg.

- Hoe ziet het 'Nieuwe Normaal' er voor jou uit?
- Hoe is het leven in de 'anderhalvemetersamenleving'?
- Hoe hebben mensen contact tijdens de coronacrisis?
- Wat ga je onthouden van deze coronatijd?

Colofon

Deze lesbrief is een bewerking van les 7 uit WHY Basics, thema 2: *Contact*.

WHY Basics is een onderdeel van de methode WHY voor burgerschap, maatschappijleer, godsdienst/levensbeschouwing en filosofie met veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en actuele samenlevingsvraagstukken. Het bestaat uit digitaal ondersteunde lessen, een leerlingenmagazine en digitale opdrachten op MyWhy.nl *WHY wordt ontwikkeld in opdracht van en in samenwerking met het Roelof van Echten College, Hoogeveen.*

Projectleiding en website Maxine Herinx

Redactie- en auteursteam Hilde van Halm, Maxine Herinx, Jeanet Aartsen

Coördinatie en eindredactie Désiré Brokerhof

Vormgeving en opmaak Sharon Hamers, Studio Droombeeld

Uitgever Creathlon, Zonnehof 41, 3811 ND Amersfoort.
Telefoon: +31 (0)33 303 31 02. E-mail: info@creathlon.nl
www.creathlon.nl

Meer info en actuele prijzen www.whyopschool.nl

© Creathlon b.v., Amersfoort, 2020.

Het is natuurlijk fantastisch als je de inhoud van dit magazine interessant vindt, maar we vinden het niet goed als je zonder onze schriftelijke toestemming iets uit deze uitgave kopieert, opslaat in een gegevensbestand of publiceert, in welke vorm dan ook. Het maakt niet uit of het daarbij gaat om kopieën, foto's of welke andere manieren van vermenigvuldiging of openbaarmaking.